

Κοινωνικά και Οικονομικά οφέλη των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000

Γεωργία Πιλιγκότση
MSc Οικονομολόγος Περιβάλλοντος

Διαχειρίζομαι μια προστατευόμενη περιοχή

- Προστατεύω τη βιοποικιλότητα
- Διατηρώ τις πολιτιστικές αξίες της περιοχής
- Αναγνωρίζω τις υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα

....Δρω και λειτουργώ ήπια και με σεβασμό

Προστατευόμενα είδη πτηνών

Aquila pomarina
Κραυγαετός

Accipiter brevipes
Σαΐνι

Clamator glandarius
Κισσόκουκος

Emberiza caesia
Φρυγανοτσίχλονο

Falco vespertinus
Μαυροκιρκίνεζο

Aquila chrysaetos
Χρυσαετός

Μαζί με την τοπική κοινωνία ή ενάντια σε αυτή;

- Προστασία δε σημαίνει απομάκρυνση ανθρώπινης παρουσίας και οποιασδήποτε ανθρώπινης παρέμβασης.
- Το φυσικό περιβάλλον και τα στοιχεία βιοποικιλότητας δεν περιορίζονται από τεχνητά όρια.
- Η αρμονική συνύπαρξη μιας περιοχής Natura με γειτονικές περιοχές προϋποθέτει ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες δε θα έχουν έμμεσα ή άμεσα αρνητικές επιπτώσεις.

Μαζί με την τοπική κοινωνία ή ενάντια σε αυτή;

- Η χρήση των φυσικών πόρων στις προστατευόμενες περιοχές είναι επιθυμητή και εφικτή, χωρίς αυτές να υποβαθμίζονται ή να καταστρέφονται.
- Η βιώσιμη διαχείριση των **περιοχών NATURA** προϋποθέτει την **αειφόρο χρήση των πόρων** και οδηγεί στην αρμονική σχέση του ανθρώπου με τη φύση.

Τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη των προστατευόμενων περιοχών

- Οι προστατευόμενες περιοχές επιλέγονται και θεσμοθετούνται με άμεσο στόχο **περιβαλλοντικά οφέλη**.
- Όταν οι θεσμοί λειτουργούν και η διαχείριση τους γίνεται σωστά οδηγούμαστε σε σημαντικά **οικονομικά και κοινωνικά οφέλη**.
- Οι προστατευόμενες περιοχές προσφέρονται για την ανάπτυξη υποδομών **αναψυχής, εκπαίδευσης, βιολογικής γεωργίας** και **κτηνοτροφίας**, μικρής κλίμακας παράκτιας αλιείας και δράσεις **οικοτουρισμού**.

Άμεσα οικονομικά οφέλη (1/2)

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
  - για την εξυπηρέτηση των αναγκών διαχείρισης
- Αύξηση της απασχόλησης τοπικά και περιφερειακά
  - παραγωγικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- Διαφοροποίηση τοπικής οικονομίας
  - πιο ανθεκτική σε περιπτώσεις κρίσης

Άμεσα οικονομικά οφέλη (2/2)

- Ανάδειξη προστατευόμενης περιοχής σε τουριστικό προορισμό
- Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος.
- Χρηματοδοτικές ευκαιρίες .
- Δημιουργία τοπικής ταυτότητας υπηρεσιών και προϊόντων (branding).

Viola Cretica
Κρητική Αγριοβιολέτα

Έμεσα οικονομικά οφέλη (1/3)

- Ποιότητα πόσιμου νερού
- Αυξημένη προστασία από φυσικές καταστροφές
- Αυξημένη προστασία από πυρκαγιές
- 3-5δις ευρώ/έτος θα δαπανούσαμε για την αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές στην ΕΕ

Έμεσα οικονομικά οφέλη (2/3)

Αλιεύματα καλύτερης ποιότητας:

- έλεγχος ρύπανσης υδάτων
- προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων
- προστασία κατά την **περίοδο αναπαραγωγής**
- Μακροπρόθεσμη διασφάλιση της ποιότητας και επάρκειας των υδάτινων πόρων.

Έμεσα οικονομικά οφέλη (3/3)

- Μειωμένο αποτύπωμα άνθρακα
- δέσμευση CO₂ από δάση, υγροτόπους
- χαμηλή παραγωγή CO₂ λόγω χαμηλής όχλησης μονάδων που δραστηριοποιούνται
  - 1 τόνος ξύλου ≈ 1.000 - 2.500 Kw
  - 1Mw ≈ 250 έως 819 kg CO₂

Κοινωνικά οφέλη (1/5)

- Η τοπική κοινωνία μπορεί να αναπτύξει πρωτοβουλίες για την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου της περιοχής.
- Η οικονομική ανάπτυξη συνεπάγεται κοινωνικά οφέλη:

- Θέσεις εργασίας =
  - μείωση ανεργίας
  - συγκράτηση πληθυσμού
  - προσέλκυση νέου πληθυσμού

Κοινωνικά οφέλη (2/5)

- Ανάπτυξη κοινωνικής συνείδησης και συνοχής
  - οργάνωση δικτύων εθελοντισμού
  - δημιουργία επαγγελματικών δικτύων
  - συμμετοχικές διαδικασίες για την επίλυση προβλημάτων

Κοινωνικά οφέλη (3/5)

- Δυνατότητες αναψυχής & βελτίωση ποιότητας ζωής

- ✓ φυσιολατρικές διαδρομές
- ✓ ποδηλατικές διαδρομές
- ✓ ιππασία
- ✓ παρατήρηση πουλιών
- ✓ Ψάρεμα

- ✓ 50-80 δις / έτος στην ΕΕ
- ✓ συνολικά 0,5 εκ επισκέπτες/ημέρα
- ✓ 4ευρώ/επίσκεψη

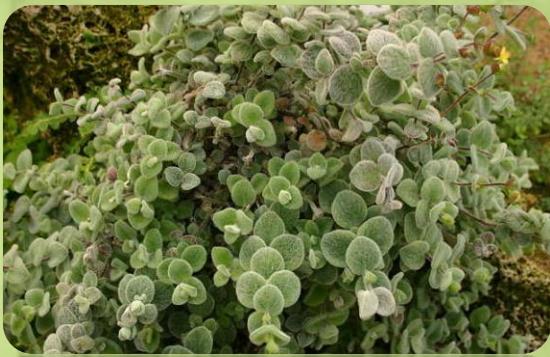
Κοινωνικά οφέλη (4/5)

- Διατήρηση και Προώθηση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
  - φυσικό τοπίο
  - παραδοσιακά επαγγέλματα
  - ιστορία του τόπου
  - τοπική αρχιτεκτονική

Κοινωνικά οφέλη (5/5)

- Πηγή υγείας
  - καθαρός αέρας, καθαρό νερό
  - υποδομές αναψυχής
  - καθαρό περιβάλλον
- Συμβολή στην επιστημονική γνώση και έρευνα
  - επιστημονική πηγή γνώσης και προόδου
  - Χρήση φυτών/ εντόμων φαρμακοβιομηχανία
- Εκπαιδευτικές ευκαιρίες
  - κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
  - ημέρες περιβάλλοντος
  - σχολικές εκδρομές
  - εκπαιδευτικά σεμινάρια / εκθέσεις
  - οργανωμένες επισκέψεις
  - περιοχές μελέτης για επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα

Origanum dictamnus
Δίκταμο (η έρωντας)

Κριτήρια επιλογής δραστηριοτήτων εντός προστατευόμενων περιοχών

- Συμβατότητα με τους στόχους διαχείρισης της περιοχής
  - πχ προστασία ειδών, οικοτόπων
- Φέρουσα ικανότητα της περιοχής
- Βαθμός έντασης δραστηριοτήτων στο χώρο και στο χρόνο
  - ήπιες δραστηριότητες
  - διάρκεια και εποχικότητα τους βάσει της οικολογικής συμπεριφοράς των ειδών
  - σεβασμός και προστασία
- Συμπληρωματικότητα με άλλες ισχύουσες δραστηριότητες
- Συντονισμένος συνδυασμός δράσεων

Συμπερασματικά

- Η αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπου και φύσης αποδεικνύεται ζωτικής σημασίας για την προστασία διατήρηση και εξέλιξη μιας προστατευόμενης περιοχής.
- Η τοπική κοινωνία έχει ενεργό ρόλο στην προστασία και διαχείριση της
- Η τοπική κοινωνία έχει κάθε λόγο να προστατεύσει τις περιοχές NATURA.

Συμπερασματικά

- Με την ολοκληρωμένη διαχείριση μιας Προστατευόμενης Περιοχής, και τη μετρημένη και ορθά χωροθετημένη υλοποίηση επενδύσεων και οικονομικών δραστηριοτήτων γύρω από αυτήν:
  - μπορεί να διασφαλιστεί συνέχεια του φυσικού τοπίου και των οικοτόπων
  - οι επενδύσεις αποκτούν σημαντική προστιθέμενη αξία ακριβώς χάρη σε αυτή τους τη γειτνίαση

Συμπερασματικά

- Η ζήτηση των προϊόντων και των υπηρεσιών αειφόρων επενδύσεων:
  - είναι εξαρχής μεγαλύτερη και αυξάνεται διαχρονικά, συγκριτικά με οποιαδήποτε άλλη επιλογή,
  - είναι ανάλογη των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης και ενημέρωσης που εφαρμόζονται,
  - είναι ανάλογη της εικόνας και της φήμης.

Επομένως ...

Η τοπική κοινωνία έχει μόνο
όφελος από

το δίκτυο NATURA 2000

... είναι μόνο
σύμμαχος και φίλος
της τοπικής κοινωνίας !

Μαχάτμα Γκάντι (1869-1948)

«Αυτά που κάνουμε
στα δάση του πλανήτη
είναι μια ανάκλαση αυτών
που κάνουμε στον εαυτό μας,
αλλά και αυτών που κάνουμε στους
άλλους».